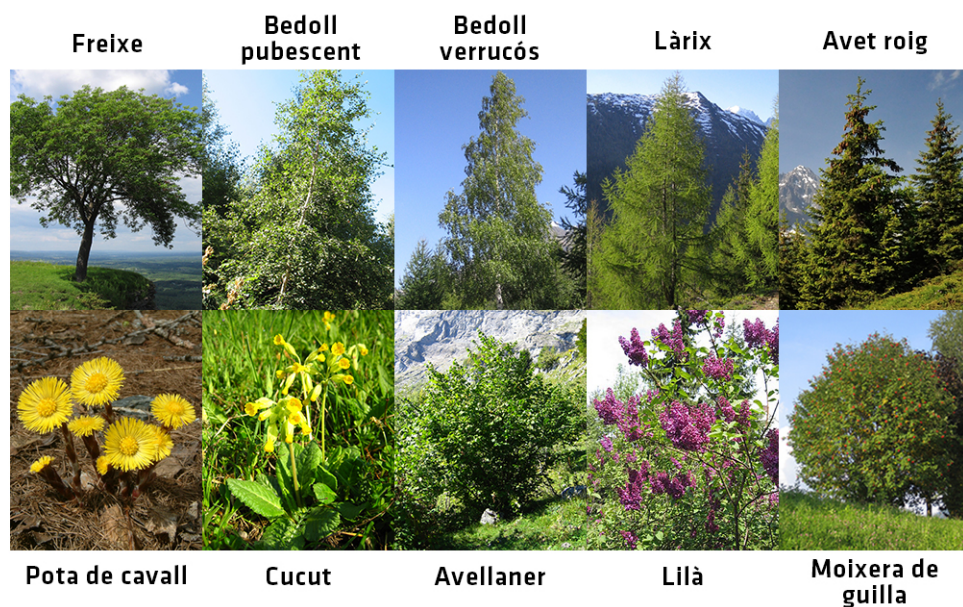

PROTOCOL PHENOCLIM: ESTATS DE LA VEGETACIÓ

Etapes preliminars

Escolliu 3 espècies de la llista

Per participar en el programa Phénoclim, heu d'escollir diverses plantes i marcar-les per fer-ne el seguiment al llarg de les estacions. Heu de seleccionar aquelles espècies d'aquesta llista de 10 que es trobin prop de casa vostra (3 espècies diferents si és possible).

Important: Escolliu espècies en un mateix sector, és a dir, en un radi de 500 m preferentment prop les unes de les altres i de fàcil accés.

Seleccioneu 3 individus per espècie

Per a cada espècie seleccionada, identifiqueu com a mínim 2 plantes (és recomanable 3) i numereu-les (1, 2 i 3). A les herbàcies, marqueu 3 quadrats d'1 m de costat en què hi hagi diverses plantes.

Important: Les plantes de la mateixa espècie han de tenir les mateixes condicions d'altitud, han d'estar en pendent i exposades i a prop les unes de les altres (com a mínim, 500 m, però amb una distància de com a mínim 5 m).

Marqueu els vostres individus

Marqueu les plantes de tal manera que es puguin tornar a trobar al llarg de les estacions i d'un any a l'altre. Podeu, per exemple, situar una petita estaca de fusta al peu de l'arbre amb el seu número o deixar una marca de pintura discreta al tronc.

Descriviu el vostre lloc d'observació

Per a cada planta, cal mesurar i descriure de manera precisa el lloc on es troba.

- Altitud de la zona
- Tipus de medi (bosc, camp, ciutat, etc.) en què es troba la planta: ha de ser el mateix per a totes les plantes de l'espècie.
- Per als arbres, circumferència del tronc a 1,30 m del sòl (Si hi ha diversos troncs, mesureu el més ample).
- Dades complementàries opcionals: pendent del terreny (clinòmetre) i exposició del vessant (brúixola). Si les vostres plantes estan en un terreny pla, no hi ha ni pendent ni exposició.

Introduïu les vostres plantes a internet

Quan us inscriviu al programa Phénoclim, rebreu un identificador i una contrasenya. Aquests identificadors us permeten accedir al vostre espai personal al web <http://phenoclim.org/>.

Un cop heu creat la vostra zona d'estudi, seleccionat les vostres plantes i descrit la vostra zona, podreu introduir les vostres plantes a internet.

Les observacions

Visiteu les vostres plantes un cop a la setmana a la primavera i a la tardor. Quan s'arriba a un estat, s'ha d'anotar la data.

En cas de no observació d'un estat, s'ha d'indicar si l'esdeveniment no ha tingut lloc aquell any («estat absent»), si no s'ha pogut fer l'observació («estat no observat»: vacances, oblit...) o si l'arbre ja no existeix («individu mort o desaparegut»).

Si ja no es pot fer el seguiment d'un dels vostres arbres a causa d'alguna mena de pertorbació (tempesta, tala) per la seva senectut (arbre mort), indiqueu «individu mort o desaparegut» al vostre espai personal i definiu a continuació un individu nou de la vostra zona d'estudi per reemplaçar-lo. Marqueu aquest individu amb el número següent (per exemple, arbre 4).

Cal tenir present que: És possible que hi hagi fenòmens fenològics que no es produeixin algun any. Per exemple, els freixes no floreixen tots els anys.

A la primavera

Comenceu les observacions quan es produeixin els primers signes de despertar de la vegetació amb l'ajuda del calendari indicatiu.

Brot: eclosió de les gemmes

Espècies en qüestió: avet roig, làrix, bedoll verrucós, bedoll pubescent, freixe, moixera de guilla, avellaner, lilà.

Cap al final de l'hivern, s'han d'identificar les gemmes a les branques dels arbres. El brot es correspon amb l'obertura de les gemmes vegetatives (que donen les fulles).

Anoteu la data d'obertura de les primeres gemmes: prop del 10 % de les gemmes dels arbres han d'estar en fase d'obertura. Les fulles noves són visibles mitjançant les escates de la gemma.

Foliació: obertura de les fulles noves

Espècies en qüestió: avet roig, làrix, bedoll verrucós, bedoll pubescent, freixe, moixera de guilla, avellaner, lilà.

Anoteu la data de desplegament de les primeres fulles: prop del 10 % de les fulles de l'arbre. La fulla s'ha obert del tot, es pot apreciar el pecíol (la cua de la fulla) i es pot reconèixer la forma tot i que la fulla no tingui la mida adulta.

Per a les coníferes, s'ha de veure si les punxes joves estan enganxades a la base de la gemma i separades de la punta.

Floració

Espècies en qüestió: totes.

Anoteu la data d'obertura de les primeres flors: prop del 10 % de les flors de la planta. Els pètals s'han obert prou per poder veure l'interior de la flor.

En el cas del lilà, la moixera i el freixe, cal anotar l'obertura de la primera flor de la inflorescència (ràim).

Per al bedoll, l'avellaner, l'avet roig i el làrix, cal anotar l'alliberament del pol·len per part dels òrgans masculins (ament, pinya).

A la tardor

Iniciu les observacions quan les primeres fulles canvien de color fent servir el calendari indicatiu.

Canvi de color de les fulles

Espècies en qüestió: làrix, bedoll verrucós, bedoll pubescent, moixera de guilla.

Inici: anoteu la data en què les primeres fulles de l'arbre, és a dir aproximadament el 10 % del fullatge, ha canviat de color.

Meitat: anoteu la data en què la meitat de les fulles de l'arbre, és a dir aproximadament el 50 % del fullatge, ha canviat de color.

Atenció: En tots dos casos, les fulles que ja han caigut al sòl es comptabilitzen en el percentatge observat. Es té en compte el conjunt del fullatge.

A més a l'hivern...

A l'hivern, no s'hauria de produir cap fenomen fenològic. De totes maneres, la neu té un impacte important sobre el despertar primaverenc de la vegetació. La recollida de l'estat de la neu és optatiu tot i que resulta molt útil si podeu dedicar-hi part del vostre temps.

Mesura de l'estat de la neu

En un punt clar i pla de la vostra zona d'estudi, planteu al sòl un bastó de fusta graduat cada 5 cm.

Quan nevi, anoteu cada matí més o menys a la mateixa hora o el més sovint possible el gruix de neu. Si el gruix de neu queda entre dues graduacions, arrodoniu a la graduació superior.